

EUROPEAN
HERITAGE LABEL

Desať rokov budovania Značky Európske dedičstvo

Informačný deň k Dohovoru o krajine Rady Európy 2022
Zvolen, 17. máj 2022

Vznik Značky Európske dedičstvo

2006 – medzivládna iniciatíva 19 európskych štátov

2011 – rozhodnutím Rady EÚ a Európskeho parlamentu ustanovená ako oficiálna akcia Európskej únie pod názvom Značka Európske dedičstvo (European Heritage Label)

Ciele:

- propagovať európsku dimenziu vybraných lokalít,
- zaistiť ich sprístupnenie čo najširšej verejnosti,
- zvýšiť kvalitu informačných a vzdelávacích aktivít, pripomínajúcich význam lokality

Archeologický park Carnuntum, Rakúsko

Poslanie Značky Európske dedičstvo

Ocenenie Európskej únie udeľované pamiatkam a lokalitám, ktoré symbolizujú európsku históriu a ideály.

Má prispievať k upevneniu pocitu príslušnosti európskych občanov k Európe ako kultúrnemu priestoru definovanému spoločnými hodnotami, históriou a kultúrnym dedičstvom.

Aténska Akropola, Grécko

Typy lokalít Európskeho dedičstva

Lokalita ED:

- ❑ architektonické pamiatky
- ❑ prírodné lokality
- ❑ archeologické, industriálne alebo mestské lokality
- ❑ oblasti kultúrnej krajiny
- ❑ pamätné miesta
- ❑ objekty kultúrnej hodnoty/nehmotné dedičstvo

Nadnárodná lokalita ED

Národná tematická lokalita ED

Lodenice v Gdańsku, Poľsko

Synagóga na ulici Dohány v Budapešti, Maďarsko

Symbolická hodnota pre Európu

- Cezhraničný /celoeurópsky charakter
- Význam v európskych dejinách
- Úloha pri rozvoji spoločných hodnôt

Kvalita navrhovaného projektu

- Vzdelávacie aktivity
- Mnohojazyčnosť
- Spolupráca v sieti lokalít ED
- Zviditeľnenie v celoeurópskom merítku

Prevádzková kapacita

- Ochrana a zachovanie lokality
- Kvalita služieb pre návštevníkov
- Zvláštna pozornosť mladým ľuďom
- Ekologická a turistická udržateľnosť

1. Predbežný výber na vnútroštátnej úrovni

- ❑ každé dva roky najviac dve lokality
- ❑ do 1. marca príslušného roka

2. Výber na úrovni Únie

- ❑ zodpovedá Európska komisia ,
vykonáva skupina 13 nezávislých
odborníkov, tzv. Panel
- ❑ vyberie sa najviac jedna lokalita
za členský štát
- ❑ lokality, ktoré neboli vybrané,
môžu v nasledujúcich rokoch
podať novú žiadosť

Slávnostné udelenie Značky – Brusel

Súčasný stav

4 lokality vybraté v roku 2013
+
16 lokalít vybratých v roku 2014
+
9 lokalít vybratých v roku 2015
+
9 lokalít vybratých v roku 2017
+
10 lokalít vybratých v roku 2019
+
12 lokalít vybratých v roku 2021

= celkovo 60 lokalít ED

Veľká Gilda v Taline, Estónsko

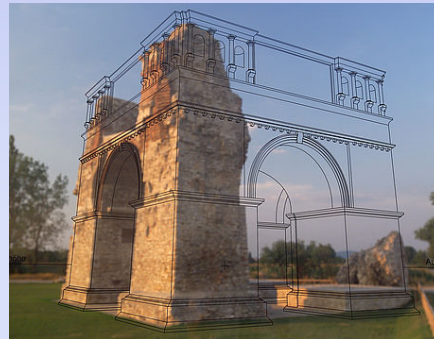
Od praveku k ére zámorských objavov

*Múzeum neandertálcov
v Krapine*

125 000 p. n. l.

*Rímske Carnuntum
pol. 1. storočia p. n. l.*

*Přemyslovský hrad a
Arcidiecézne múzeum Olomouc*

12. storočie

Veľká Gilda, 1410

p. n. l.

n. l.

1400

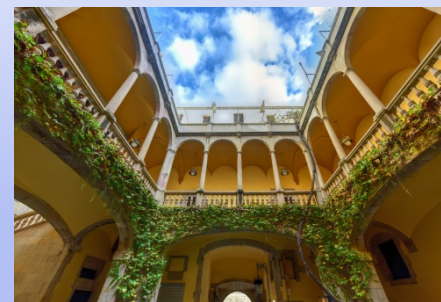
*500 p. n. l.
Aténska Akropola*

910 n. l.

Opátstvo Cluny

*1318
Archív Aragónskej koruny*

2. pol. 15. storočia

Mys Sagres

Novoveká Európa

*Knižnica univerzity
v Coimbre*

1513

Lublinská únia

1569

*1648
Vestfálsky mier*

Zámok Hambach, 1832

1500

1650

1800

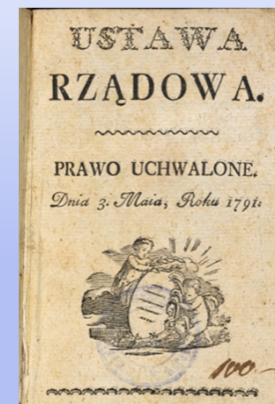
Cisársky palác Hofburg

16. – 17. storočie

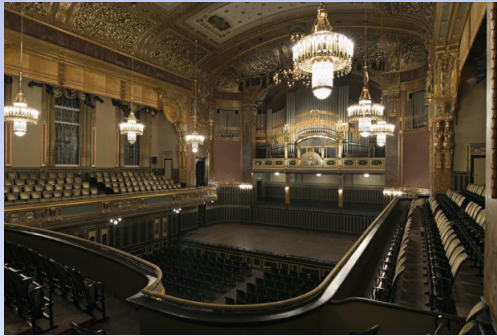
*1632, Historický komplex
univerzity v Tartu*

*Poľsko-litovská
ústava z 3.
mája 1791*

*1867, Zákon o zrušení
trestu smrti*

Počiatky modernej éry

*Hudobná akadémia
Franza Liszta*

1875

Mierový palác v Haagu

1913

Vojenský cintorín č. 123 v Pustkách

1918

1900

1920

1895

Centrum Mundaneum

Študentská rezidencia v Madride

1910

1919

Kaunas z rokov 1919 - 1940

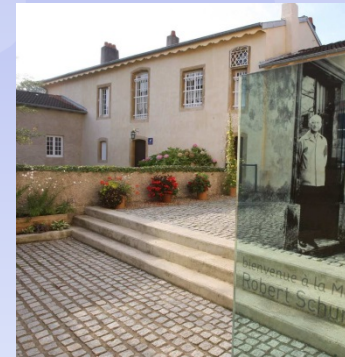
Demokratická Európa

*Internačný tábor
Westerbork*

1942 - 1945

*Dom Alcide de Gasperiho
1954*

*Dom Roberta Schumana
v Szy-Chazelles*

1963

*Európska štvrť v Štrasburgu
2. pol. 20. storočia*

1940

1960

1980

1943 - 1945

Partizánska nemocnica Franja

1970

*Lodenice v Gdansku,
centrum hnutia Solidarita*

1989

*Park paneurópskeho pikniku,
Sopron*

Krajinné lokality Európskeho dedičstva

*Kolonie Benevolencia
(Belgicko, Holandsko)*

Ostia Antica (Taliansko)

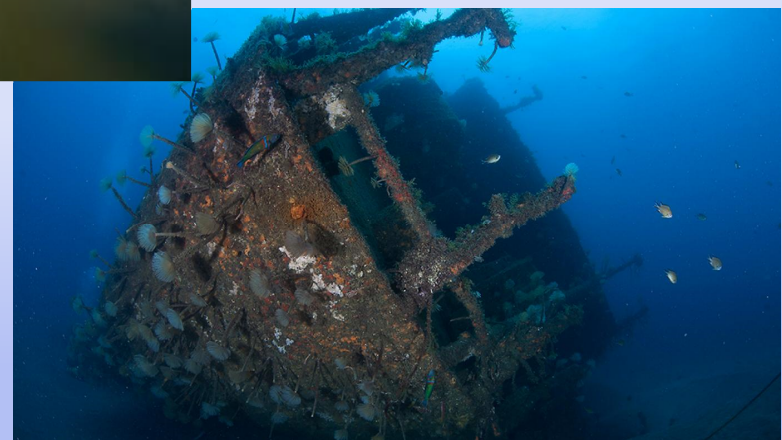
Oderbruch (Nemecko)

Kostol Javorca (Slovinsko)

ZNAK EVROPSKE
DEDIČSINE

*Podmorské dedičstvo Azorských ostrovov
(Portugalsko)*

Benefits pre lokality Európskeho dedičstva

Propagácia prostredníctvom EÚ

Vlastný priestor na oficiálnej webovej stránke Európskej komisie

Priorizácia v programoch finančnej podpory EÚ

Stimuly pre udržateľný regionálny rozvoj

Posilnenie hrdosti na vlastné kultúrne dedičstvo

Členstvo v asociácii lokalít European Heritage Label Network

Reflexia prvej dekády 2011 – 2021

- ❑ ukotvenie komplexnej definície kultúrneho dedičstva na medzinárodnej úrovni
- ❑ zdôraznenie symbolického významu lokalít, nielen historickej hmotnej podstaty
- ❑ rovnomerné zastúpenie rôznych typov lokalít i rôznych historických období
- ❑ motivácia k spolupráci v rámci lokality i medzi lokalitami a krajinami navzájom
- ❑ propagácia ochrany kultúrneho dedičstva ako investície do lepšej kvality života
- ❑ dôsledné uplatňovanie vedeckého a konsenzuálneho prístupu

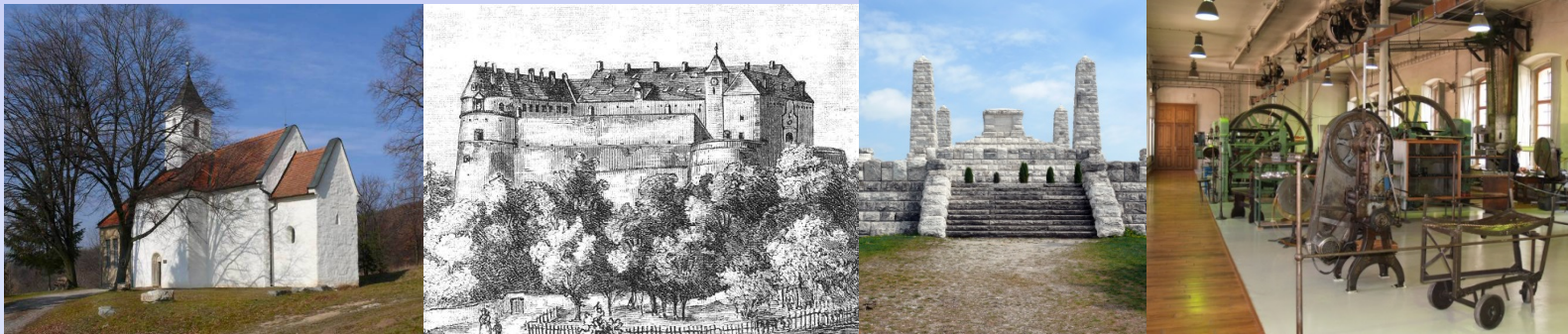

Turaida – historické centrum (Lotyšsko)

Značka Európske dedičstvo na Slovensku

2009 – 2011: 4 lokality v rámci medzivládnej iniciatívy

2021: národná tematická lokalita
Stredoveké nástenné maľby na Gemeri a Malohonte

